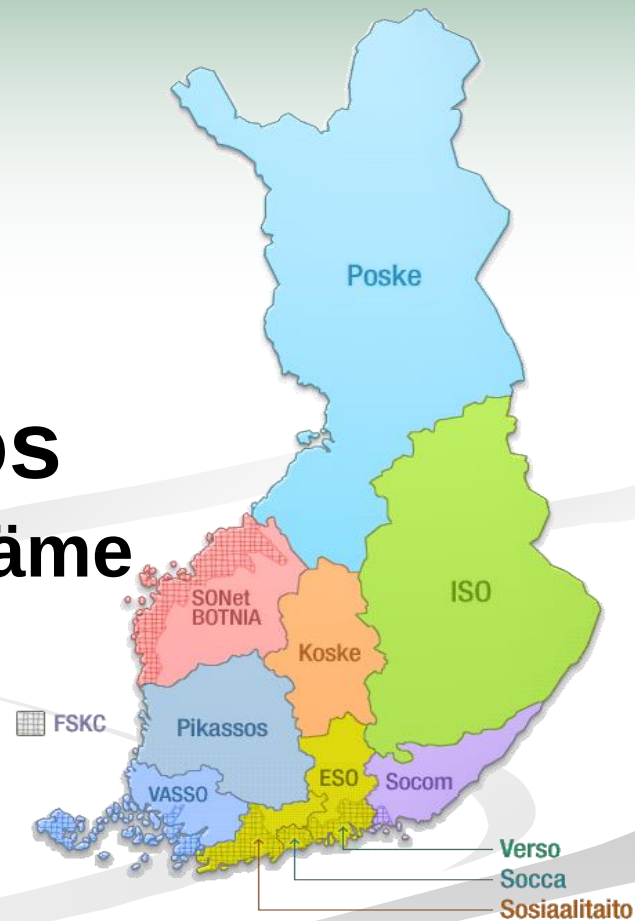

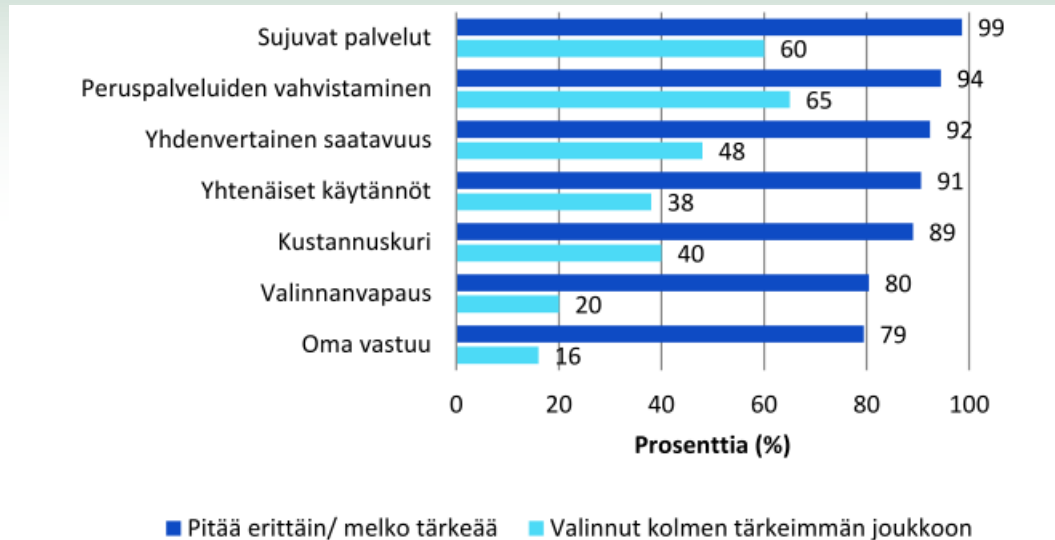
Sosiaalialan osaamis- keskus Verso -liikelaitos toimialueena Päijät-Häme ja itäinen Uusimaa

Lain tavoitteena on edistää sosiaali- ja terveydenhuollon

- ***asiakkaiden mahdollisuuksia valita palveluntuottaja,***
- ***parantaa palvelujen saatavuutta ja***
- ***laatua sekä***
- ***vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen.***
- **(yhdenvertaisuus ei mukana)**

Asiakkaan mahdollisuus valita palveluntuottaja paranee – palveluntuottajan valinta ei tärkeintä

Kuvio 5. Sote-uudistuksen tavoitteiden tärkeys. Tavoitetta tärkeänä pitävien ja tavoitteen kolmen tärkeimmän tavoitteen joukkoon valinneiden osuudet (%).

Tämän julkaisun viite: Aalto A-M, Junnila M, Muuri A, Sinervo T, Vehko T, Pekurinen M. Väestön mielipiteitä valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa. Tutkimuksesta tiiviisti 20, lokakuu 2016. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.

Palveluiden saatavuus paranee – Miten turvataan toimintaedellytykset sekä tuottajille että palvelun saajille?

- Saatavuuteen vaikuttaa sekä tarjonta että kysyntä
 - Palveluntuottajien määrän kasvu riippuu siitä, millaisia **tuotantovaatimuksia** yrityksille asetetaan ja miten yrittäjien tekemä työ kompensoidaan. (Tanskan kokemusten hyödyntäminen, 2013-2016 33/n.200 yritystä konkurssiin)
 - Tarjonta **ei lisää saatavuutta**, mikäli ihmiset eivät pääse palvelujen piiriin tai mikäli heillä ei ole varaa maksaa omavastuuosuutta

Uudistusten yhteydessä esitetty kolmen miljardin euron säästötavoite johtanee asiakasmaksujen nousemiseen ja siten palveluiden saatavuuden vaikeutumiseen tai oheneviin palveluihin, joita asiakkaat voivat täydentää lisälaadulla tai -palveluilla. Tilanne muodostaa riskin niille asiakkaille, jotka eivät voi omin varoin hankkia täydentäviä palveluja.

Valinnanvapaus parantaa palvelujen laatua

- Laatu ei välttämättä kohene kolmen V:n vuoksi. Palveluja **ei vertailla, niistä ei valiteta, eikä niitä vaihdeta.**
- **Laadun kehittämiseen ei kannusteita**, jos siitä ei saa etukäteen tietoa, vaan tuttuus ja hinta ratkaisevat
- Mikäli yrittäjälle maksettava hinta sama, jousto haettava tehokkuudesta ja/tai laadusta
- Pitkäkestoisessa asiakkuudessa asiakkaan ja työntekijän välille muodostuu myös luottamukseen perustuva vuorovaikutussuhde, jota ei hevin rikota. Tästä syystä **laadussa korostuu usein pikemminkin jatkuvuus kuin vaihtaminen.**

Vahvistaa palvelujärjestelmän kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen

- Kustannusten **ennustettavuus pienenee**, palveluiden suunnittelu (esimerkiksi henkilöstömäärä) vaikeutuu. Lyhyellä tähtäimellä voi tulla säästöjä, asiakkaiden ja palvelumarkkinoiden tilanteiden muutokset ovat riski.
- Transaktiokulut ja etäisyydet asiakkaiden välillä kasvavat
- Hinnan sijaan **joustovara on haettava joko palveluiden tehokkuuden lisäämisestä tai laadun laskemisesta tai molemmista.**

Asiakasseteli

- Sosiaalinen kuntoutus
 - Sisältö osin epäselvä
 - Kuntoutus voi kestää vuosia ja sitoutuminen avun vastaanottamiseen vaihdella
 - Valintaprosessissa tarvitaan usein paljon tukea
- Neuvola
 - Neuvolatoiminnan ympärille kehitetään LAPE - muutosohjelmassa perhekeskustoimintamallia, joka vaarantuu, jos toimintaa tuottaa useita eri toimijoita
- Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin suhde
 - *Maakunnan liikelaitoksen tekemän palvelutarpeen arvioinnin perusteella asiakkaalle voitaisiin myöntää tietyissä palveluissa asiakasseteli tai henkilökohtainen budjetti, joiden perusteella asiakas voisi valita palveluntuottajan.*

Kiitos!

Yhteystiedot:

Kirsi Kuusinen-James
ma. johtaja, YTM, VTT
Sosiaalialan osaamiskeskus Verso
Kirkkokatu 29 A, 15140 Lahti
p.044 729 7981
kirsi.kuusinen-james@phhyky.fi

